

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

SYLABUS ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa ZAJĘĆ: PATOMORFOLOGIA Z PATOLOGIĄ JAMY USTNEJ	
Rodzaj ZAJĘĆ	Obowiązkowy
Wydział PUM	Wydział Medycyny i Stomatologii
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Specjalność	-
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne
Rok studiów /semestr studiów	2
Liczba przypisanych punktów ECTS	7
Formy prowadzenia zajęć (liczba godzin)	wykłady/seminaria/ćwiczenia/ W-25, S-30, Cw-30
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się *	☒ zaliczenie na ocenę: <ul style="list-style-type: none"> ☐ opisowe ☒ testowe ☐ praktyczne ☐ ustne ☐ zaliczenie bez oceny ☒ egzamin końcowy: <ul style="list-style-type: none"> ☐ opisowy ☒ testowy ☒ praktyczny ☒ ustny
Kierownik jednostki	Prof. dr hab. n. med. Elżbieta Urasińska
Adiunkt dydaktyczny lub osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr med. Jolanta Hybiak, tel. +91 4870032, jhybiak@gmail.com
Nazwa i dane kontaktowe jednostki	Katedra i Zakład Patomorfologii 71-242 Szczecin, ul. Unii Lubelskiej 1 tel.: (91) 48 70032; (91) 425 34 78 fax: (91) 48 70032 e-mail: sekrpato@pum.edu.pl
Strona internetowa jednostki	https://www.pum.edu.pl/wydzialy/wydzial-medycyny-i-stomatologii/Katedra-i-Zaklad-Patomorfologii
Język prowadzenia zajęć	polski/angielski

* zaznaczyć odpowiednio, zmieniając ☐ na ☒

Informacje szczegółowe

Cele zajęć		<p>Celem kształcenia studentów kierunku lekarsko-dentystycznego w zakresie patomorfologii z patologia jamy ustnej jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie studentów z przyczynami, mechanizmami rozwoju, cechami fenotypowymi i skutkami choroby na poziomie makroskopowym, mikroskopowym i molekularnym • nauczanie umiejętności ustalenia związków między wykładnikami morfologicznymi choroby a objawami klinicznymi i decyzjami terapeutycznymi • nauczanie umiejętności posługiwania się algorytmami diagnostycznymi, które wymagają badań mikroskopowych dla ustalenia rozpoznania chorób • nauczanie umiejętności logicznego powiązania objawów klinicznych z przyczyną choroby i wyjaśnienia przyczyn zgonu w oparciu o wyniki autopsji i badań mikroskopowych
Wymagania wstępne w zakresie	Wiedzy	Znajomość anatomii prawidłowej, histologii, biochemii i fizjologii.
	Umiejętności	Umiejętność pracy przy pomocy mikroskopu, umiejętność obsługi komputera. Krytyczne czytanie literatury fachowej.
	Kompetencji społecznych	Nawyk samokształcenia, odpowiedzialność za powierzone dobro, umiejętność pracy w grupie, umiejętność komunikacji interpersonalnej, rozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie.

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
lp. efektu uczenia się	Student, który zaliczył ZAJĘCIA wie/umie/potrafi:	SYMBOL (odniesienie do) efektów uczenia się dla kierunku	Sposób weryfikacji efektów uczenia się*
W01	zna i rozumie czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne	C.W6.	Weryfikowane na kolokwiah testowych i na egzaminie końcowym. Kolokwia testowe: 2 sprawdziany testowe zawierające 44 pytania. Egzamin końcowy składa się z egzaminu praktycznego (ocena umiejętności ustalenia rozpoznania w wybranych preparatach histopatologicznych) i egzaminu testowego (100 pytań testowych).
W02	zna i rozumie patomechanizm chorób alergicznych, wybranych chorób uwarunkowanych nadwrażliwością, autoimmunizacyjnych i niedoborów odporności	C.W11.	jw.
W03	zna i rozumie pojęcie zdrowia i choroby, mechanizmów powstawania oraz rozwoju procesu chorobowego na poziomie molekularnym, komórkowym, tkankowym oraz ogólnoustrojowym, objawów klinicznych choroby, rokowań i powikłań choroby	C.W13.	jw.

W04	zna i rozumie mechanizmy odczynu zapalnego i gojenia się ran	C.W14.	jw.
W05	zna i rozumie podstawowe zaburzenia regulacji wydzielania hormonów, gospodarki wodnej i elektrolitowej, równowagi kwasowo-zasadowej, pracy nerek i płuc oraz mechanizmy powstawania i skutki zaburzeń w układzie sercowo-naczyniowym, w tym wstrząs	C.W15.	jw.
W06	zna i rozumie metody diagnostyczne wykorzystywane w patomorfologii oraz rolę badań laboratoryjnych w profilaktyce i rozpoznawaniu zaburzeń narządowych i układowych	C.W16.	jw.
W07	zna i rozumie znamiona śmierci i zmiany pośmiertne oraz zasady techniki i diagnostyki sekcyjnej zwłok	C.W17.	jw.
W08	zna i rozumie mechanizmy prowadzące do patologii narządowych i ustrojowych, w tym chorób infekcyjnych, inwazyjnych, autoimmunologicznych, z niedoboru odporności, metabolicznych i genetycznych	C.W30.	jw.
W09	zna i rozumie wpływ na organizm pacjenta czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych oraz awitaminoz i stresu	C.W31.	jw.
W10	zna i rozumie metody diagnostyki cytologicznej oraz cytodiagnostyczne kryteria rozpoznawania i różnicowania chorób nowotworowych i nienowotworowych	E.W15.	Jw.
U01	potrafi przewidywać i wyjaśniać złożone patomechanizmy zaburzeń prowadzących do powstawania chorób	C.U4.	jw.
U02	potrafi analizować przebieg kliniczny chorób w procesach patologicznych	C.U5.	jw.
U03	potrafi określać zmiany patologiczne komórek, tkanek i narządów w zakresie zaburzeń w krążeniu, zmian wstecznych, zmian postępowych oraz zapaleń	C.U6.	jw.
U04	potrafi określać zmiany patologiczne wywołane zakażeniem wirusem HIV i obserwowane u pacjentów z zespołem nabytego upośledzenia odporności (AIDS)	C.U7.	jw.
U05	potrafi określać zmiany patologiczne komórek, tkanek i narządów według podstawowych mechanizmów	C.U14.	jw.
U06	potrafi pobierać i zabezpieczać materiał do badań diagnostycznych, w tym cytologicznych	F.U5.	jw.
K01	jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.5.	jw.
K02	jest gotów do formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji	K.8.	jw.

K03	jest gotów do wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K.9.	jw.
-----	--	------	-----

Tabela efektów UCZENIA SIĘ w odniesieniu do formy zajęć								
lp. efektu uczenia się	Efekty uczenia się	Forma zajęć						
		Wykład	Seminarium	Ćwiczenia	Ćwiczenia kliniczne	Symulacje	E-learning	Inne formy
W01	C.W6.	X	X	X				
W02	C.W11.	X	X	X				
W03	C.W13.	X	X	X				
W04	C.W14.	X	X	X				
W05	C.W15.	X	X	X				
W06	C.W16.	X	X	X				
W07	C.W17.			X				
W08	C.W30.		X	X				
W09	C.W31.	X	X	X				
W10	E.W15.	X	X	X				
U01	C.U4.		X	X				
U02	C.U5.		X	X				
U03	C.U6.			X				
U04	C.U7.			X				
U05	C.U14.		X	X				
U06	F.U5.			X				
K01	K.5.			X				
K02	K.8.			X				
K03	K.9.			X				

TABELA TREŚCI PROGRAMOWYCH			
lp. treści programowej	Treści programowe	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się do ZAJĘĆ
Semestr zimowy			
Wykłady (25h)			
TK01	Niewydolność krążenia prawo i lewokomorowa (przyczyny, wykładniki morfologiczne). Zawał mięśnia sercowego (epidemiologia, etiopatogeneza, klasyfikacja, obraz mikroskopowy i makroskopowy, powikłania).	2	C.W6., C.W13., C.W14., C.W15.
TK02	Stłuszczenie, otluszczenie, otyłość, martwica, przerost, rozrost, zanik, metaplasja, dysplazja (przyczyny, patomechanizm, przykłady – zmiany makro i mikroskopowe).	2	C.W6., C.W13., C.W31.
TK03	Gruźlica (epidemiologia, etiologia, patogeneza, klasyfikacja, obraz mikroskopowy i makroskopowy, powikłania). Nowotwory (definicja, mianownictwo, cechy charakterystyczne – mikroskopowe i makroskopowe - nowotworów łagodnych i	3	C.W6., C.W14., C.W31., E.W15.

	złośliwych, epidemiologia, molekularne podstawy karcynogenezy: onkogeny, geny supresorowe, geny regulujące apoptozę, geny odpowiedzialne za reparację DNA; angiogeneza w nowotworach, mechanizmy powstawania przerzutów nowotworowych; karcinogeneza chemiczna, popromienna, wirusowa; grading versus staging; metody diagnostyki nowotworów i stanów przednowotworowych.		
TK04	Rak płuca i rak nerki (epidemiologia, etiologia, patogeneza, czynniki ryzyka, klasyfikacja, obraz makro i mikroskopowy).	3	C.W6.
TK05	Rak przełyku i rak jelita grubego (epidemiologia, etiologia, patogeneza, czynniki ryzyka, klasyfikacja, obraz makro i mikroskopowy).	2	C.W6., E.W15.
TK06	Czerniak złośliwy i rak prostaty (epidemiologia, etiologia, patogeneza, czynniki ryzyka, klasyfikacja, obraz makro i mikroskopowy).	2	C.W6.
TK07	Rak krtani i rak nosogardła (epidemiologia, etiologia, patogeneza, czynniki ryzyka, klasyfikacja, obraz makro i mikroskopowy).	2	C.W6.
TK08	Odczynowe powiększenie węzłów chłonnych (mononukleozą zakaźną, choroba kociego pazura, Yersiniosis, granuloma inguinale; obraz makro i mikroskopowy).	3	C.W6., C.W11., E.W15.
TK09	Choroba Hodgkina i NHL (epidemiologia, etiologia, patogeneza, czynniki ryzyka, klasyfikacja, obraz makro i mikroskopowy).	2	C.W6.
TK10	Rak piersi (epidemiologia, etiologia, patogeneza, czynniki ryzyka, klasyfikacja, obraz makro i mikroskopowy, czynniki prognostyczne i predykcyjne).	2	C.W6.
TK11	Czynniki predykcyjne w patomorfologii.	2	C.W6.
Seminaria (30h)			
TK01	Mechanizmy i przyczyny powstawania zakrzepów. Patogeneza powstawania obrzęków. Źródła materiału zatorowego i podział zatorów. Zawał płuca.	2	C.W6., C.W13., C.W15., C.W31., C.U4., C.U5., C.U14.
TK02	Marskość wątroby.	1	C.W6., C.W13., C.W31., C.U4., C.U5., C.U14.
TK03	Amyloidozą.	1	C.W6., C.W11., C.W13., C.W30., C.U4., C.U5., C.U14.
TK04	Podział zapaleń. Zapalenia ropne. Ostre zapalenia płuc (odoskrzelowe zapalenie płuc, płatowe zapalenie płuc).	2	C.W6., C.W11., C.W14., C.W30., C.W31., C.U4., C.U5., C.U14.
TK05	Odmiedniczkowe zapalenie nerek. Zapalenia ziarniniakowe: gruźlica, sarkoidoza, kiła	2	C.W6., C.W14., C.U4., C.U5., C.U14.
TK06	Nowotwory łagodne i złośliwe – nazewnictwo, cechy makro i mikroskopowe. Neoplazja śródnabłonkowa.	2	C.W6., C.W13., C.U4., C.U5., C.U14., E.W15.
TK07	Rak żołądka (wczesny i zaawansowany). Rak szyjki macicy.	2	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14.
TK08	Choroba wrzodowa. Zapalenia wątroby.	1	C.W6., C.W31., C.U4., C.U5., C.U14.
TK09	Nowotwory wątroby (pierwotne i przerzutowe).	2	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14., E.W15.
TK10	Zmiany łagodne piersi. Nowotwory złośliwe trzonu macicy	1	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14., E.W15.
TK11	Klasyfikacja nowotworów jajnika i jądra.	1	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14.

TK12	Guzy nienowotworowe jamy ustnej. Nowotwory łagodne jamy ustnej. Zmiany i stany przedrakowe jamy ustnej. Nowotwory złośliwe jamy ustnej. Zapalenia jamy ustnej. Zmiany błony śluzowej jamy ustnej towarzyszące chorobom ogólnoustrojowym.	2	C.W6., C.W11., C.W14., C.W31., C.U4., C.U5., C.U14., E.W15.
TK13	Znamiona barwnikowe. Raki skóry.	1	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14.
TK14	Choroba Pageta. Nowotwory kości. Schorzenia stawu skroniowo-żuchwowego (zaburzenia rozwojowe, wylewy krwotoczne, zapalenia, zwyrodnienia, szczękocisk).	2	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14.
TK15	Torbiele szczęki i żuchwy. Nowotwory pochodzenia zębowego. Guzy oczodołu. Przerzuty w okolicy głowy i szyi.	2	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14.
TK16	Nowotwory ośrodkowego układu nerwowego. Zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych.	2	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14.
TK17	Zapalenia błony śluzowej nosa i zatok przynosowych. Polipy nosa i zatok przynosowych. Klasyfikacja nowotworów ślinianek.	2	C.W6., C.W14., C.U4., C.U5., C.U14.
TK18	Zapalenia tarczycy. Raki tarczycy. Torbiel: skrzepopochodna, przewodu tarczowo-językowego.	2	C.W6., C.W30., C.U4., C.U5., C.U14., E.W15.
Ćwiczenia (30h)			
TK01	ZABURZENIA W KRAŻENIU	3	C.W6., C.W13., C.W15., C.W31., C.U4., C.U5., C.U6., C.U14., K.5., K.8., K.9.
TK02	ZMIANY WSTECZNE I ROZPLEMOWE	3	C.W6., C.W13., C.W14., C.W30., C.W31., C.U4., C.U5., C.U6., C.U14., K.5., K.8., K.9.
TK03	ZAPALENIA	3	C.W6., C.W11., C.W13., C.W14., C.W30., C.W31., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., C.U14., K.5., K.8., K.9.
TK04	NOWOTWORY	3	C.W6., C.W13., C.W31., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., C.U14., K.5., K.8., K.9., E.W15., F.U5.
TK05	PATOLOGIA UKŁADU ODDECHOWEGO i POKARMOWEGO.	2	C.W6., C.W30., C.U4., C.U5., K.5., K.8., K.9.
TK06	PATOLOGIA UKŁADU MOCZOWEGO, PŁCIOWEGO ŻEŃSKIEGO i MĘSKIEGO.	2	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14., K.5., K.8., K.9.
TK07	PATOLOGIA JAMY USTNEJ i SKÓRY.	3	C.W6., C.W11., C.U4., C.U5., C.U14., K.5., K.8., K.9., E.W15., F.U5.
TK08	PATOLOGIA SZCZĘKI i ŻUCHWY. NOWOTWORY KOŚCI.	3	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14., K.5., K.8., K.9.
TK09	PATOLOGIA NOSA, ZATOK PRZYNOSOWYCH, NOSOGARDŁA, KRTANI. PATOLOGIA UKŁADU NERWOWEGO.	3	C.W6., C.U4., C.U5., C.U14., K.5., K.8., K.9.
TK10	PATOLOGIA TARCZYCY i UKŁADU CHŁONNEGO.	3	C.W6., C.W30., C.U4., C.U5., C.U7., C.U14., K.5., K.8., K.9., E.W15., F.U5.
TK11	Demonstracyjne sekcje zwłok.	2	C.W6., C.W17., C.U4., C.U5., C.U14., K.5., K.8., K.9.

Symulacja			
E-learning			

Zalecana literatura:
Literatura podstawowa
1. "Patologia znaczy słowo o chorobie". J. Stachura i W. Domagała. Wyd. PAU, Kraków, wyd. III, tom I, 2016 (ISBN 978-83-7676-241-8) i tom II, 2019 ISBN: 978-83-7676-307-1)
2. „Atlas histopatologii”. W. Domagała, M. Chosia, E. Urańska, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2007 (ISBN 10:83-200-3476-0 lub ISBN 13:978-83-200-3476-9)
Literatura uzupełniająca
1. „Podstawy patologii”. W. Domagała, M. Chosia, E. Urańska. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010 (ISBN: 978-83-200-3499-8)

Nakład pracy studenta	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]
	W ocenie (opinii) nauczyciela
Godziny kontaktowe z nauczycielem	85
Przygotowanie do ćwiczeń/seminarium	65
Czytanie wskazanej literatury	10
Napisanie raportu z laboratorium/ćwiczeń/przygotowanie projektu/referatu itp.	0
Przygotowanie do kolokwium/kartkówki	20
Przygotowanie do egzaminu	30
Inne	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	210
Punkty ECTS	7
Uwagi	

*Przykładowe sposoby weryfikacji efektów uczenia się:

EP – egzamin pisemny

EU – egzamin ustny

ET – egzamin testowy

EPR – egzamin praktyczny

K – kolokwium

R – referat

S – sprawdzenie umiejętności praktycznych

RZĆ – raport z ćwiczeń z dyskusją wyników

O – ocena aktywności i postawy studenta

SL – sprawozdanie laboratoryjne

SP – studium przypadku

PS – ocena umiejętności pracy samodzielnej

W – kartkówka przed rozpoczęciem zajęć

PM – prezentacja multimedialna

i inne